

KULTŪROS BARAMS — SUTELKTĄ DĖMESĮ

„Mes turime didelį materialinių ir dvasinių galimybių visapusiškai ugdyti smenbę. Šias galimybes dėsime ir toliau. Bet taip svarbu, kad kiekvienas iš mūsų mokėtų protingai jomis naudotis. O tai galiausiai priklauso nuo asmenybės ypatybių, jos poreikių. Stai todėl aktyviai, kryptingai jos formuoti mūsų partijos ir valdžios vienu iš svarbiausių socialinės politikos uždavinių“.

(Iš TSKP CK Generalinio Sekretoriaus draugo L. Brežnevo pranešimo TSKP XXVI suvažiavime)

Paskutiniaisiais penkmečio metais labai praturtėjo kaimas, pakilo žemdirbių materialinė gerovė. Ir svarbiausia — įvyko labai didelis žmogaus pasaulėžiūroje, o dvasinėje gyvenime. Šiandien kiekvienam dirbančiam priinama ne tik knyga, radijas, televizija, kinas, profesionalūs meno kolektyvai, muziejų, parodų salės, meno saviveikla ir kiti šaliniai, kurie ugdo žmogaus dvasinį grožį, jausmų kultūrą, teikia optimizmą.

Fizinį darbą pakeičia technika, statomi gražūs gamybiniai pastatai, jaukios kaimo gyvenvietės. Kaimo žmonės gyvena pasiturinčiai. Tačiau susiduriame su nepagailajamu reiškiniu: kaimas sensta, jame gyventojų mažėja, o tam tikra dalis jaunimo nenoriai renka žemdirbio profesiją.

Tai susiję ne tik su ekonominėmis, bet ir socialinėmis problemomis. Aišku, kad šiandien gyvenimas vertinamas ne tik duona, rubliu. Stebėjimai rodo, kad jaunimas nelinkęs pasilikti gyventi tose vietovėse, kur blogesnės yra darbo ir buities sąlygos, kur nėra jaukių kultūrinių įstaigų, mokyklų, parduotuvių ir buities punktų, nepakankamas medicininis aptarnavimas. Todėl TSKP XXVI suvažiavimas reikalauja į kaimo socialines problemas pažvelgti įvairiausiškai, spręsti jas kompleksiskiau.

Vietinės Tarybos, ūkių vadovai, vykdydami Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės nutarimus, jau nemažą darbą įdėjo, sprenddami kaimo socialines problemas, stiprindami kultūrinių įstaigų materialinę bazę. Per dešimtą penkmetį naujai pastatytose objektuose įsikūrė Anykščių kultūros rūmai, Svėdasų zoniniai, Traupio, Daujočių kultūros namai.

Šiame penkmetyje pradėta naujai statyti Viešintų, Burbiškio zoniniai, rekonstruo-

jami Janušavos, Antaplaštakio kultūros namai. Visur pastatyti naujus, erdvius kultūros namus nėra galimybių. Todėl miestų ir apylinkių Liaudies deputatų tarybų vykdomiesiems komitetams kartu su ūkių vadovais keliamas reikalavimas — tinkamai sutvarkyti esamas kultūrinės įstaigas, jas aprūpinti reikiamu inventoriu.

Sprendžiant šį klausimą, susiduriama su kai kurių miestų ir apylinkių vykdomųjų komitetų, ūkių vadovų vangumu. Apleistos kultūrinės įstaigos Cerniachovskio kolūkyje. Skurdžios Katlėrių kultūros namų, bibliotekos, felferinio punkto patalpos. Sklemonių apylinkės Tarybos vykdomasis komitetas imasi priemonių, tačiau reikiamo pritarimo nesulaukia iš Cerniachovskio kolūkio valdybos. Gyvenimo praktika rodo, kad dėmesys nukreiptas tik į ekonomines, pamirštant socialines problemas, gero poveikio nedaro ir gamybai. Neatsitiktinai šiame ūkyje dirba labai mažai jaunimo.

Apleisti kultūros barai ir Troškūnų apylinkės „Aukštakalnių“ kolūkyje: nejaukios Smėlynės kultūrinės įstaigos, nesutvarkyta jų aplinka. Sunku kultūros darbuotojams ir jie nenoriai dirba ten. Tik kritišku žodžiu galima kalbėti apie Debelių apylinkės „Ateities“ kolūkyje esančias kultūrinės įstaigas. Ir vien todėl, kad čia šiame klausimui nėra skiriamas reikiamas dėmesys. Gerosios patalpos randasi Aušros, Kalvelių bibliotekos, bet jų pastatai labai apleisti: reikia paprasčiausio remonto, inventoriaus, sutvarkyti aplinką. O apylinkės Tarybos ir ūkio vadovai aiškinasi, kad ūkis ekonomiškai silpnas, kad jie neturi lėšų ir eiliniame remontui atlikti. Tai nepagrįstas aiškinimas. M. Melnikaitės kolūkis nėra ekonomiškai stiprus, bet šiame ūkyje prideramai sutvarkytos kultūrinės įstaigos, vystomas politinis-masinis darbas. Ūkio vadovas D. Krikštonis višada remia kultūros darbuotojų pastangas. Ūkio vadovai vienodai svarbūs ūkiniai, kultūros, švietimo, medicininio aptarnavimo klausimai.

Sutinkame ir kitokių pavyzdžių. Geri kultūros namai dar nenulemia kultūrinės veiklos ūkyje. Yra juk pastatyti erdvūs kultūros namai Surdegio kolūkyje, bet jie, neturėdami gerų šeiminių, prašosi dėmesio jiems. Čia kultūros įstaigų darbuotojai dėl abejingos pažiūros į jų darbą nuolat keičiasi, todėl ūkyje silpnai vystoma meno saviveikla, retai organizuojami politinio-masinio darbo renginiai.

Kultūra yra susijusi su besivystančia ekonomika, žmogaus dvasiniu pasauliu. Ji reikalauja partinių organi-

zacijų, tarybinių, ūkių vadovų dėmesio ir paramos. Ir ją reikia suprasti ne siaurai, bet plačiai prasme. Kultūra — ne tik kultūrinių įstaigų veikla. Kultūra yra žmogaus pagarba žmogui. Kultūra yra grožio ir gėrio garbinimas. Kultūra yra kova už darbo ir aplinkos grožį. Ir jos problemas priviome spręsti planingai, sutelkiant. O rezervai dideli. Būtina siekti, kad jaukūs interjerai, eksterjerai, gėlynai, žalios vejos puošytų ne tik mokyklas, kultūrinės, bet ir kitas įstaigas, kad tvarka, žalios gamtos rūbas spalvintų visą rajoną.

Puoselėti kultūros vertybes įmano sumanūs kultūros darbuotojai, kurie visada dirba su entuziazmu, randa bendrą kalbą su partinių organizacijų aktyvu, ūkiniais vadovais. Kultūros darbuotojų kadrų problema dar sunkiai sprendžiama. Gerų specialistų, ypač kaimo vietovėse, labai stokoja. Nemažai reikia dirbti keliant kultūros įstaigų darbuotojų išsilavinimą, nes jo lygis mūsų rajone yra žemesnis, negu vidutiniškai respublikoje. Mažokai šios srities darbuotojų ir neakivaizdinių būdu mokosi aukštosiose arba specialiosiose kultūros mokyklose. Iš ūkių daugiau jaunimo reikėtų nukreipti mokytis su ūkių stipendijomis. Aktyviau juos reikėtų skatinti moraliai ir materialiai, sudaryti jiems geresnes buities sąlygas. Kultūros darbuotojų globa, jiems konkrečios pagalbos teikimu sistemingai turi rūpintis miestų ir apylinkių Tarybų vykdomieji komitetai, ūkiniai vadovai.

Sudarius tinkamą materialinę bazę, išugdžius gerus

kultūros specialistus, susidarys palankios galimybės plėtoti meno saviveiklą kaime. Be to, daugiau pagarbos reikiama skirti ir meno saviveiklos mylėtojams. Norėję, kad visi kolektyvai, kuriuose jie dirba, saviveiklininkus visokeriopai skatintų, kad apie jų veiklą pasakotų stendai, sienlaikraščiai, metraščiai.

Išvysčius kultūrinių įstaigų veiklą nauja forma — centralizacijos pagrindais, susidarė palankesnės sąlygos geriau plėtoti saviveiklinio meno žanrus. Kaimo kultūros namams didesnę dalykinę ir metodinę paramą teikia rajoniniai, zoniniai kultūros namai. Antra vertus, atokesnėse vietovėse gyventojai dažniau lankosi zoninių kultūros namų renginiuose. Be to, daugiau įvairių renginių organizuojama pačiuose gamybinuose kolektyvuose. Bet čia veiklos rezervai labai dideli ir šią veiklą reikia tobulinti, įvairinti.

Sprendžiant įvairius kultūrinės veiklos klausimus, reikia didesnio visų kultūros darbuotojų jėgų sutelktumo, susiklausymo: kultūros namų, bibliotekos, kino darbuotojų. Čia neretai trūksta viešingo planingumo. Tik dirbant bendromis pastangomis, galėsime pasiekti geresnių rezultatų, plėtojant kultūrinį sąjūdį. O taip veikti mus įpareigoja TSKP XXVI suvažiavime priimta šalies ekonominio ir socialinio vystymo programa.

O. GALIAUSKAITE

Anykščių rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoja

MIESTUOSE IR RAJONUOSE

PENKMETI — ANKSCIAU LAIKO

Kapsuko pramonės įmonėse, informuoja „Naujasis kelias“, plečiasi judėjimas aptarnauti daugiau įrengimų negu numatyta normose. Putliųjų verpalų fabriko verpėjos J. Starkevičienė ir D. Juodytė, knatininkė R. Riebzaitė, pratempėja D. Smolskienė, ričiuotoja M. Parchomenko, dvejetainė B. Berkevičiūtė, sukėja O. Pavilonytė ir putlintoja E. Jaseliūnienė, pasirašydamos socialistinio lenktyniavimo sutartis su Baltarusijos Pinsko putliųjų verpalų fabriko darbininkėmis, įsipareigojo savo asmenines vienuoliktojo penkmečio užduotis įvykdyti per trejus metus. Daugiau kaip 90 įmonės darbininkių tai pasižadėjo padaryti per ketverius metus.

„Sešupės“ fabrike visos audėjos siekia įvykdyti penkmetį per ketverius metus.

ĮMONĖS PASIDIDŽIAVIMAS

Labai išaugo Tarybų valdžios metais Panevėžio mėsos kombinato, neseniai pažymėjusio savo gamybinės biografijos pusės amžiaus jubiliejų, gamybiniai pajėgumai. Tačiau labiausiai garsina šią įmonę didelis pirmųjų būrys, rašo „Panevėžio tiesa“.

Išpjaustytoji J. Iržikevičiui suteiktas „Geriausio pagal profesiją“ garbės vardas, sąjunginio lenktyniavimo nugalėtoju tapo darbininkas A. Saparnis. Technikos skyriaus viršininkas V. Motiejūnas yra padaręs keturis išradimus. Už aktyvią techninę kūrybą jis ir meistrė J. Matulienė apdovanoti TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos medaliais. Sumani brigados vadovė R. Aperavičienė išrinkta Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputate. Apie pusantro šimto kombinato darbuotojų apdovanojimą TSRS ordinais ir medaliais, tarp jų darbininkai O. Gabrėnienė ir S. Stacevičius bei meistras V. Leskovecas — Lenino ordinu.

SALYJE IR UZSIENYJE

Siaulių Tarybų Lietuvos 40-mečio gamyklą žino ne tik tūkstančiai televizijos žiūrovų, pamėgę gražius ir patikimus „Tauro“ aparatus, bet ir daugelis tų, kurie ruošia žydrojo krano laidas. Siauliečių padaryta transliavimo technika naudojama daugiau kaip 60 Tarybų šalies miestų. Siuo metu, informuoja „Raudonoji vėliava“, įmonės atstovai derina ir išbando aparatūrą Ašchabade, Dušanbėje, Donecke, Dnepropetrovske.

Siauliečiai pabuvoja ir užsienyje. Vokietijos Demokratinėje Respublikoje jie darbavosi net tris kartus. Berlyno telecentro vadovybė jiems įteikė sidabrinį „Laurą“ — apdovanojimą, kuris skiriamas už ypatingus nuopelnus plėtojant televiziją.

(ELTA)

Sparčiai dirba Jonavos TSKP XXVI suvažiavimo „Azolo“ gamybinio susivienijimo kolektyvas. Pagal šalies įmonių socialistinio lenktyniavimo pirmojo ketvirtinio rezultatus Jonavos chemikalų užėmė pirmąją vietą salyje.

Susivienijimo dirbančieji nuolat išsiunčia šalies žemdirbiams daugiau „žemės vitaminų“, negu planuoja. Kiekvieną mėnesį jų sąskaitoje — daugiau kaip 2 tūkstančiai tonų viršplaninių mineralinių trąšų.

NUOTRAUKOJE: elektrosvirkintojų brigadininkas, spalio revoliucijos ordininkas M. Svėgžda (centre) su jaunaistais darbininkais, 44-osios profesinės technikos mokyklos auklėtiniais (iš kairės) V. Petronyte, R. Gegžnu, N. Cesiūnaitė ir B. Leolckaitė.

A. Sabaliausko (ELTA) nuotr.

**KOLEKTYVINIS
DARBAS**

2 psl. 1981, VI, 12

AR SUNKU GAMINTI VELTINI?

Pasakoja veltinių vėlimo fabriko „Spartakas“ vyr. inžinierė STASĖ PULKAUNINKIENĖ

Nelengva ir ne taip paprasta — atsakyti per du šimtus mūsų kolektyvo darbuotojų. Šis šiltas apavas gaminamas iš natūralios vilnos (apie 50 proc.), kurią gauname iš saulėtosios Turkmenijos ir mūsų respublikos odos, vilnos verpimo bei kailių pramonės įmonių atliekų. Kol ši žaliava virsta produkcija, fabriko žmonės atlieka su ja dvidešimt tris operacijas. O tos produkcijos gaminame ištis nemazai. Kasdien per fabriko vartus iškeliama 1400 veltininių avalynės, nemaži kiekiai techninio, statybinio veltinio. Mūsų fabriko produkcija pasiekia tolimąją Tiumenę, Kemerovą, Vorkutą, Archangelską ir kitus atšiauriausius Tarybų Sąjungos miestus. Ypač didelę paklausą turi bevelk vien iš natūralios vilnos gaminami vaikšči veltinukai „Meškutis“. Šiemet jų pagaminsime 8 tūkstančius porų, respublikos poreikis, turbūt, patenkinsime. Siekiame, kad šis gaminytis būtų pažymėtas kokybės penkliaubrauniu. Tai gi, kadaise buvusi primityvi veltinių įmonė, pradėjusi skalčiuoti penktą gyvavimo dešimtmetį, per metus gamina už 4,2 milijono rublių įvairios veltininės produkcijos.

Profesinę šventę — Lengvosios pramonės darbuotojų dieną pasitinkame ne tuščiois. Įvykdyti visi pagrindiniai penki mėnesių gamybiniai rodikliai. Realizuota produkcijos už 1 milijoną 858 tūkstančius rublių, mūsų penki mėnesių produkcija galėtų apsiūti 150 tūkstančių

gyventojų. Už šių skalčių — mūsų kolektyvo žmonių darbštumas ir atsidasimas nelengvam darbu. Dvidešimt šeši darbininkai iki birželio antrosios įvykdė septynių mėnesių gamybos užduotį. Jų tarpe — veltinių užtempėjas ant kurpalių, „Darbo šlovės“ III laipsnio ordinaras Vladas Navašinskas, nuo praeito penkmečio pradžios 17 kartų tapęs socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju, veltinių formuotoja Feodosija Latatujeva, praeitame penkmetėje apdovanota medaliu „Už darbo šaukumą“. Dvylika dirbančiųjų šiai šventei įvykdė aštuonių mėnesių gamybinę užduotį. Darbo kokybė, darbštumu kolektyve garsėja karšimo mašinų operatorės Valė Paplauskienė ir Anelė Augutytė, veltinių vėlėja Albina Asačlova. Šios moterys, įvairių profesijų, reikalui esant, gana sėkmingai darbuojasi bet kuriam darbo bare. Aukštų gamybinį laimėjimą pasiekė techninio veltinio sutankintojas Jonas Malčius.

Dauguma darbininkų yra sukaupę ilgametę patirtį. Štai antrą dešimtmetį dirba veltinių šlifautoja Zinaida Navašinskienė. Metinį gamybos planą ji įsipareigojo įvykdyti iki lapkričio 1 dienos, pakelti darbo našumą 1,3 proc., sutaisyti 0,8 proc. žaliavų, spalio švenčių išvakarėse įvykdyti metinį gamybos planą — tokie punktai įrašyti darbininkės Valentinos Paplauskienės asmeniniuose socialistiniuose įsipareigojimuose.

Supratimas tų didžiųjų už-

davinių, kurie mums, lengvosios pramonės darbuotojams, iškelti TSKP XXVI suvažiavimo nutarimuose, našus, sąžiningas darbas, plačiai išsivystęs socialistinis lenktyniavimas, pagaliau, penkių mėnesių gamybos rezultatai byloja, kad sugebėjime įvykdyti nelengvas, bet realias vienuoliktojo penkmečio pirmųjų metų užduotis. Mūsų kolektyvas įsipareigojo iki gruodžio 25-osios įvykdyti visus pagrindinius metinius ekonominius rodiklius, realizuoti viršplaninės produkcijos už 50 tūkstančių rublių. Profesinės šventės proga linkėčiau darniam veltininkų kolektyvui sėkmės realizuojant šias užmačias.

ŽMOGUS IR KOLEKTYVAS

Pirmąja žaluma pasipuošusį gegužį Antanas Gudaitis, kolektyvo draugų palydėtas, išėjo į Tarybinę Armiją. Jau metal, kai jis vilki kareiviską uniformą. O šiemet gegužėje buvo parvykęs į namus eilinių atostogų.

Gera buvo Antanui išvyti išsiilgtas K. Staro kolūkie Vaidlonių kaimo sodybas, laukus, kur prabėgo jo vaikystė, kur gimė svajonė valdyti traktorių. Tai šie laukai jam padovanojo pirmąjį darbo džiaugsmą, kai baigęs Troškūnų kaimo profesinę techniką mokyklą, sugrįžo į savo kolūkį jau artoju, sugebanti valdyti galingą techniką.

Iki horizonto juoduojančio miško bėga laukai laukeliai, kuriuos jis arė, o aname kalnelyje jausu kombainu kirto. Dveji darbo metai — tai dar nedaug. Tačiau svarbu, kad darbo pradžia buvo sėkminga, per tuos metus patikrino savo ištvermę, valią. Juk senas kombainas, su kuriuo dirbo, buvo tikras kantrybės bandytojas. Tik išvažiuojį į lauką, pajunti darbo ritmą, o jis ima ir sugenda. Kitas gal būtų jau ir rankas nuleidęs, o Antanas taisė, remontavo ir vėl dirbo. Ir nemažus plotus javų nukirto. Gal todėl dabar, sugrįžęs iš Tarybinės Armijos atostogų, atrodė, kad ir vytyčiai virš laukų skambiau čirena, džiaugsmingiau svelkina artoja.

Vienas už visus, visi — už vieną

Per šituos metus pasilgo Antanas suartų laukų kvapo, pasilgo darbo, prie kurio įprato nuo mažumės. Todėl tik atvykęs atostogų, dieną kitą pailsėjęs, ir patraukė į kolūkie kontorą pasidomėti ūkio reikalais, kaip draugams sekasi. O čia sėjai visi ruošiasi. Emė Antanas ir paprašė, kad ir jam duotų traktorių.

— Ką tu, brolau, pailsėk, tau juk atostogos, nepamatysi prabėgs ta savaitė ir vėl nelengva tarnyba, — nušėbo darbo draugai.

Ir kam slėpti — apsidžiaugė. Juk per sėją kiekviena diena brangi, o mechanizatoriaus rankos — aukso vertos.

Kai sėdo Antanas už traktoriaus valro, taip visas atostogas su traktoriaus ir nebeįsiskyrė, visą savaitę kultivavo, lygino Vaidlonių kaimo dirvas, ir vis rūpinosi, kad tik suspėtu per savo atostogas paruošti dirvas sėjai. Užbaigė darbą ir atostogos baigėsi...

Dabar žaliuoja javai Antano įdirbtose dirvose. Kai pažvelgia į juos Antano motina, kiauilių šėrėja Birutė Gudaitienė, visada pagalvoja apie savo sūnų.

Vilnys vasarą, nokins grūdus, primindamas visiems valdioniečiams ir Antano įdėtą trūšą. Ir vaikas regės juos, skaitydamas darbo draugų atsiųstus laiškus.

Prieš kurį laiką atėjo į redakciją „Svyturio“ kolūkie Naujonių fermos karvių melžėja Angelė Banevičienė. Linksma, laiminga.

— Noriu padėkoti kolūkiui, valdybos pirmininkui, — sako viešnia. — Kolūkis man namą skyrė. Trečias mėnuo jau gyvenau su vaikais, bet dar niekaip atsidžiaugti negaliu. Namas — Alytaus kombinato. Žinot, kaip jie atrodė. Išdažytas — iš tolo šviečia. Tik pagalvokit — penki kambariai, — ir tai man vienai su vaikais. Ir vonia yra, ir visi patogumai, kaip mieste, šiltas ir šaltas vanduo, „Berzas“ kurenasi. Nel su malkomis vargti, nel ūkinį pastatą statyti, net ir garažas yra. Viskas gatava už ačiū. Sako ūkiui daugiau kaip trisdešimt tūkstančių rublių kainavo. O man pasakė: „Tik dirbk, stenkis ir gyvenk su vaikais“. Kaip nedirbsi, kaip nesisitengsi, kai kolūkis šitaip padeda. Ir ganiavą gvuliams netoli išskyrė. Ketvirtį metų dirbu „Svyturiję“ karvių melžėja, nuo pavasario perėjau į Naujonių fermą. Šitokį gerą darbą kolektyvą turiu. Tikriausiai, žinot jas — ten gi Petronė Pušėckina dirba, Ona Siaučionienė, Tamara Asačlova, Stasė Lukavičienė — visos labai draugiškos moterys, padeda, jeigu yra reikalas. Tik dirbk ir norėk. Iš

visos širdies stengsiuos, kai šitaip kolūkis žmogumi rūpinasi. Tris vaikus auginu. Štai jau penki metal viena. Vyresnieji — šešių klase lanko. Dabar kolūkie burokus padeda ravėti. Kai užaugs, norėčiau, kad ir jie kolūkyje prie manęs gyventų ir dirbtų. Patarsiu vaikams, kad mokytųsi tokiais specialistais, kokių kolūkyje labiausiai reikia.

Pradžiugino mane linksma Angelės Banevičienės žinia. Pažadėjau aplankyti naują kūrę, pasidžiaugti kartu su šeimininke jos naująja sodyba.

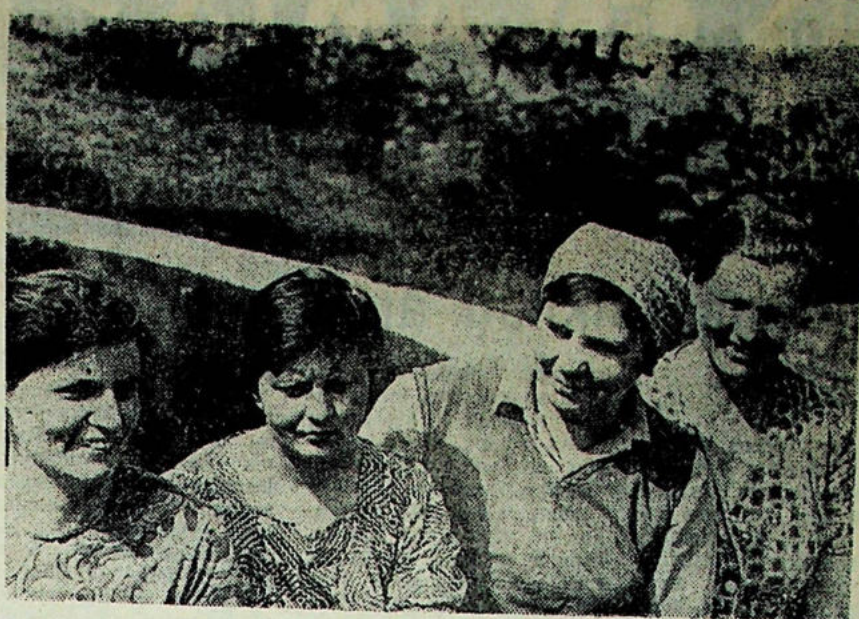
Neatsitiktinai šiuos du kolūkinio kaimo žmonių gyvenimo faktus papasakojau greita. Man atrodo, kad jie panašūs, artimi savo esme ir tarytum papildė vienas kitą. Gražus Antano Gudaitio poelgis byloja apie žmogaus rūpestį viso kolektyvo reikalais, savo pareigos kolektyvui supratimą, sugebėjimą savo dienas, laisvalaikį aukoti visų labui. Angelė Banevičienė padovanojusi namą — tai viso kolektyvo trūsus pelnyto turto dalis. Argi ši graži dovana nepasakoja apie viso kolektyvo rūpestį, savo kolektyvo narių, jo šeimos gyvenimo sąlygomis?

Ne tik Angelė Banevičienė, „Svyturio“ kolūkie valdyba padovanojo naująjį Alytaus eksperimentinio namų statybos kombinato namą. Kuniškių gyvenvietėje tokių namų jau visa eilė išsiriškusi. Juos kolūkis pastatė ir skyrė gerai dirbančių kolūkiečių šeimoms. Ir gražus K. Staro kolūkie nario Antano Gudaitio poelgis ne pavienis faktas. Argi reta tokių pavyzdžių ir minėtose kolūkiuose, kai žemdirbiai, gelbėdami kolūkie derlių dirba pamiršę poilsį, pamiršę savo asmeninius reikalus? Tačiau papasakojau tik šiuos du atsitikimus, nes ir jie vieni daug ką pasakoja apie mūsų kolūkinio kaimo žmones, kai vienas už visus, o visi už vieną stoja.

M. TELKSNYTĖ

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1981. VI. 13

J. Jurevičiaus nuotraukoje: grupė spartakičių darbo pirmųjų (iš kairės) veltinių karšėja Valentina Paplauskienė, formuotoja, kandidatė į TSKP narius Tatjana Trusova, šlifautoja Zina Navašinskienė ir formuotoja komunistė Feodosija Latatujeva.

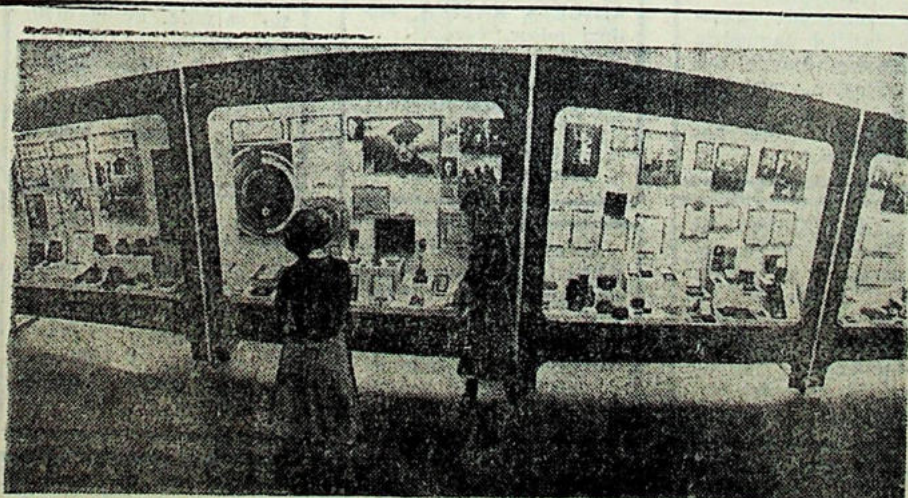
SPORTAS

Energetikų spartakiadoje

Neseniai Siauliuose vyko Lietuvos energetikos statybos tresto 10-ji vasaros spartakiada. Joje dalyvavo 13 įmonių sportininkai. Spartakiados programoje buvo 6 rungtys: stalo tenisas, dvipetės giros kilnojimas, tinklinis, lengvoji atletika (bėgimas), žūklė ir virvės traukimas. Praeitų metų vasaros spartakiados nugalėtojams, Siaulių EEG sportininkams pakėlus varžybų vėliavą, prasidėjo įtemptos sportinės kovos. Jau pirmąją varžybų dieną paaiškėjo, kad Anykščių MK komandos bus sunku kovoti su žymiais sportininkais. Šiaurės Lietuvos kitų įmonių kolektyvais. Todėl mūsų kolūkie sportininkai geresnius

rezultatus pasiekė tik žvejyboje, iškovojo V-tą vietą, ir bėgime — VI vietą. Bėgime 500 m atstumu moterims greičiausiai distanciją prabėgo Anykščių MK darbuotoja Nijolė Paplonskienė, kuri buvo apdovanota medaliu, asmenine dovanėle ir I laipsnio diplomu. Kitose varžybų rungtyse mūsų kolonos sportininkams teko pasitenkinti žymiai kuklesnėmis vietomis. Susumavus galutinius rezultatus, paaiškėjo, kad nugalėtojais vėl tapo Siaulių EEG sportininkai. Anykščių MK komandai teko pasitenkinti XII vietą. Varžybų prizininkai buvo apdovanoti atitinkamo laipsnio diplomais ir daugelis — asmeninėmis dovanomis. Pasiekti sportiniai rezultatai mūsų kolonos sportininkų nepatenkina, nes prieš metus užėmėme VI vietą. Todėl sekančiai spartakiada, kuri įvyks 1982 m. Vilniuje, jau pradėdame ruoštis iš anksto.

P. Pagareckas

Siauliuose veikia Fotografijos muziejus. Jis įsikūręs naujose erdviose patalpose. Viename kambaryje atidaryta nuolatinė ekspozicija, kurios lankytojai susipažįsta su įvairiausių laikų fotoaparatais ir kita fototechnika. Salėje — apie 700 eksponatų, o iš viso muziejuje jų yra keli tūkstančiai. Fotosalone rengiamos personalinės ir teminės fotoparodos.

NUOTRAUKOJE: lankytojai susipažįsta su ekspozicija.

A. Dilio (ELTA) nuotr.

Vandens telkinių apsauginės juostos

Prie visų vandens telkinių turi būti išskirtos žaliosios apsauginės juostos. Ariama žemė, įeinanti į vandens apsaugos juostas, pervedama į kitas naudmenas. Išskyrus bei įrengus žaliasias vandens apsaugos juostas, būtina užtikrinti jų priežiūrą bei tinkamą eksploatavimą. Palei jas turi būti likviduoti teršimo židiniai: mėšlidės, sručių nutekėjimo vietos, šiukšlynai, mašinų ir traktorių plovimo ir stovėjimo aikštelės, trąšų ir nuodingųjų chemikalų sandėliai.

Palei natūralius vandens telkinius ir tvenkinius išskirtų apsaugos juostų žemė paliekama naudotojų žinioje, tik apribojamos jų žemės naudojimo teisės. Prie reguliuotų upelių ir kanalų vie-

no metro pločio apsaugos juostos priklauso melioracijos įrenginiai ir šių juostų žemės naudotojai yra įrenginius eksploatuojančios organizacijos.

Mūsų rajone palei natūralius ir reguliuotus upelius, kanalus ir upes, ežerus ir tvenkinius apsauginių zonų ilgis siekia 3200 km. Daugiausiai jų yra valstybiniuose miškuose — 228 km. Elmininkų eksperimentiniame ūkyje — 218 km. Surdegio kolūkyje — 213 km. K. Staro kolūkyje — 179 km. Mažiausiai turtingi vandens telkiniais, o tuo pačiu ir apsauginėmis zonomis „Pirmyn į komunizmą“ kolūkis — 40 km, „Puntuko“ kolūkis — 46 km, „Svyturio“ kolūkis — 60 km. Visos apsauginės zonos aktais pritvirtintos ūkiams, tad belieka jomis rūpintis ir jas saugoti, pažeistas skubiai

atstatyti.

Patenkinamai apsauginės zonos prižiūri Sodininkystės tarybinio ūkio, „Aukštakalnių“ kolūkio šeimininkai. Daugiau dėmesio zonų apsaugai turėtų skirti Elmininkų eksperimentinis ūkis, „Gimtosios žemės“, Surdegio, „Už taiką“ kolūkiai.

Vandens telkinių pakrantėse saugotini visi želdiniai: medžiai, krūmai, žolė. Eroduojamuose krantuose, didesnio polinkio slaituose vandens apsaugos požiūriu tiksliausia miško ir krūmų augmenija. Pakrantės turėtų būti želdinamos pagal ūkių apželdinimo arba teritorijos tvarkymo projektus. Galimas ir savaiminis apželdinimas, — tik juostoje nešienaujama ir neganomi gyvuliai.

Zemės naudotojams, kurių teritorijoje apsauginės juostos neįrengtos dėl aplaidumo, taikomos griežtos poveikio priemonės, — baudos, nepremijavimas ir visuomeninio poveikio priemonės, kaip ir dėl kitų vandens apsaugos reikalavimų nesilaikymo.

Ūkių vadovybės ir specialistai, visuomeninės organizacijos, visi, kurie gali turėti poveikio apsauginių zonų sudarymui, eksploatavimui ir išsaugojimui, turi pasiekti, kad į dirbtinius ir natūralius vandens telkinius patektų tik švarus vanduo.

A. Lunevičius
Anykščių MEV viršininkas

K. Jočys

Briedžiai miesto parke

Karštą vieną paskutiniųjų gegužės mėnesio popietę Šventojoje besimaudančius vaikus, lauke esančius paupės gyventojus nustebino neįprastas lapų šlamesys ir sausų šakų traškėjimas. Kiek įkabindami, paupė skuodė du briedžiai. Atbėgo iki miesto pirties, po to vienas metėsi į vandenį ir perplaukė upę, antrasis perkirto Jablonskio gatvę ir atsikūrė miesto parke. Iš čia, pavaikytas mažų

miesto šunų, vėl metėsi prie upės, bet išsigandęs Jablonskio gatvėje esančių žmonių, sugrįžo į parką. Pamatęs, kad toliau bėgti nebėra kur, ryžosi sprukti Anykštos gatvę ir vėl atsikūrė prie upės.

Sunku pasakyti, kas atvijo girios galiūnus į miestą: ar kas nors pabaidė, ar šiaip pasiklydo beklaidžiai Šventosios pakrantėmis.

K. Jočys

Saugokime žaliuosius plotus

Anykščių rajono kolūkių, tarybinų ir kitų valstybinių ūkių teritorijoje 23.754 ha plote žaliuoja miškai. Tai daugiausia nedideli miškeliai, išsidėstę po visą rajono teritoriją, turintys vandens ir dirvų apsauginę reikšmę, puošiantys kraštotvaidį.

Pastaruoju metu žmonės gausiai ėmė lankytis miškuose ne tik uogauti, grybauti, bet ir praleisti savaitgalius arba šiaip pailsėti. Padidėjęs žmonių srautas miškuose daug rūpesčių sukelia miškininkams, nes kiekvienas pilietis tinkamai moka čia elgtis, nedarydamas miškams žalos.

Miškininkų darbo vaisiais dažniausiai naudojasi sekanči žmonių karta. Kol iš glėžio daigėlio išauga medis, praeina keli dešimtmečiai. Jau mažus daigus reikia saugoti nuo įvairių ligų ir kenkėjų, jie turi nugalėti klūtis — peraugti įvairias žoles ir piktžoles. Įveikę pirmąsias klūtis medeliai galėtų ramiai augti, tačiau kaip tik šiuo laikotarpiu ir iškyla didžiausias pavojus būsimam miškui, nes dabar įsigalėjo labai žalingas paprotys — sausos žolės deginimas.

Nežiūrint to, kad rašoma spaudoje, kalbama per radiją, televiziją apie šio įpročio žala, sausos žolės deginimas nemažėja. Ją degina vaikai, paaugliai ir suaugę. Dega pakelės, pievos, ganyklos, žinoma, ir miško kultūros. Vien rajono kolūkių, tarybinų ir kitų valstybinių ūkių miškuose kasmet nuo sausos žolės deginimo įvyksta 4—6 miško gaisrai. Taip miškininkų įdejas darbas virsta dūmiais — juoda dėmė, tarsi gedulo šydas, parodo dar neužaugusio miško tragišką likimą.

Panašus likimas ištinka ir suaugusį mišką, kuris savo

medžių viršūnėmis tiesiasi į dangų, jeigu žmogus iš piktos valios ar tiesiog išsi- blaškęs numeta neužgesintą nuoruką ar degtuką, arba palieka neužgesintą laužą. Tokiu atveju tragedija žymiai didesnė, nes žūsta ne tik miškas, bet žvėrys, paukščiai ir įvairūs naudingi vabzdžiai — visa, kas gyvena Vietoj žaliuojančio miško, kuris žmogui teikia daug gėrybių, lieka vien pajuodavęs plotas.

Turbūt, nepakiltų ranka padegti mišką arba elgtis miške su ugnimi neatsargiai nė vienam, kas matė, kaip gaisro metu paukščiai, pakilę iš lizdų, vėl grįžta atgal ir žūsta kartu su savo vaikais.

Mūsų miškuose gausu briedžių, stirnų. Šie žvėrys miškams irgi padaro daug žalos, nugraudami jaunus spygliuočius, taip pat nulaupdami ažuoliukų, uosių ir kitų medžių žievę.

Pagal 1977 m. atliktą žvėrių pakenkčių miško kultūrų inventorizaciją, vien rajono kolūkių, tarybinų ir kitų valstybinių ūkių miškuose dėl žvėrių pakenkimo medienos prieaugio nuostoliai sudaro 7358 kietmetrių, bendra nuostolių suma — 66.194 rub. Kasmet šie nuostoliai didėja. Juos būtų galima žymiai sumažinti, pakeitus briedžių ir stirnų medžioklės terminus. Dabar briedžių ir stirnų eksportinės medžioklės užduotis reikalinga įvykdyti iki lapkričio 10 d. Tuo metu briedžiai laikosi nedideliose miškeliuose, o į žiemos ganyklas — spygliuočių miškus pradeda grįžti lapkričio pabaigoje ir gruodžio pradžioje, kai pasibaigęs medžioklės sezonas. Jie susikonzentruoja miško kultūrų plotuose ir visą žiemą maiti-

nasl, padarydami daug žalos.

Taip pat elgiasi ir stirnos: kol šilta, jos laikosi laukuose bei nedideliose miškeliuose. Pradėjus šalti, susirenka į didesnius miškus.

Pratesus eksportinės medžioklės terminus iki gruodžio pradžios, būtų daug lengviau įvykdyti planines medžioklės užduotis, esant šaltesniam orui, žvėrienos kokybė būtų žymiai aukštesnė ir žvėris priverstume ilgesnį laiką maitintis didesniame plote, tokiu būdu mažiau nukentėtų miško kultūros.

Nemažai nuostolių padaro atskiri piliečiai savavališkai miško kirtimais. Pastaraisiais metais savavališkų miško pažeidų skaičius rajono ūkiuose ėmė didėti. 1979 metais miško pažeidėjams buvo surašyta 10 aktų — dėl 18,74 ktm iškirtimo, 1980 metais atitinkamai 20 aktų — 34,5 ktm, o per šiu metų penkis mėnesius surašyti 35 aktai už 34,56 ktm iškirtimą.

Kiekvienais metais labiau vystantis pramonei, didėjant žemės ūkio mechanizacijai ir chemizacijai miškai įgyja vis didesnę rekreacinę reikšmę. Medžiai savo šaknimis su-laiko nuodingas chemines medžiagas; kad jos nepatektų į vandenį, galingsomis lajomis pristabdo vėją — sumažėja dirvų erozija, šakomis ir lapais sugeria įvairias dulkes, išvalydami orą nuo užteršimo, skleisdami tam tikras medžiagas, užmuša įvairias bakterijas ir virusus, teikia daug įvairių gėrybių mūsų slaučiui. Todėl rūpestingai saugokime ir tausokime mūsų tėviškes žaliąjį rūbą.

N. Saulis
Anykščių rajono žemės ūkio valdybos vyriausias miškininkas

Redaktorius ST. VINCIONAS

Mirus ALFONSUI TELKSNIUI, reiškiamo gilia užuojautą velionio žmonai ELEONORAI ir dukrai MILDAI.
Strazdų ir Banių šeimos

RIMANTUI MERKIUI Liūdesio valandą, netekus brangios dukrėlės LORETO, reiškiamo gilia užuojautą.
Svėdasų kolūkio mechanizatoriai

EUGENIJUI MISKINIUI Netekus brangiausio žmogaus — mamos, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.
Anykščių KMK Elmininkų objekto darbų vykdytojas ir kompleksinės brigados darbininkai

RIMANTUI MERKIUI Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus brangiai dukrelei LORETAI.
Svėdasų kolūkio valdyba ir profsąjunginė organizacija

EUGENIJUI MISKINIUI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.
Anykščių KMK dalytojų-tinkuotojų brigados dirbantieji

VANDAI ZILENIENEI Liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.
Skiemonių kolūkio Diktarių sektoriaus fermų darbuotojai

VANDAI ir RIMANTUI MERKIAMS Tegų nuosirdžius užuojautos žodžiais paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai dukrelei LORETAI.
Svėdasų prekybos darbuotojai

ALOYZUI PECIUKENUI Su Tavimi dalinamės džiaugsmais ir rūpesčiais, leiskite pasidalyti ir skausmu, kurį sukėlė mylimo tėvelio mirtis.
Maciauskai, Kulbokai, Stasiukonai, Vasiliauskai, Sileikos

ALOYZUI KĖPAVICIUI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.
Alesionkos, Saučiūnai, Slaitai, Grikevičiai, Sinkūnai

Mirus LORETAI MERKYTEI, nuosirdžiai užjaučiame tėvelius ir artimuosius.
Svėdasų vidurinės mokyklos IVb klasės mokiniai, jų tėveliai ir auklėtoja

Nuosirdžiai užjaučiame ANICETĄ KATINĄ, motinai mirus.
Anykščių rajoninio gamybinio susivienijimo administracija, pirminė partinė ir profsąjunginė organizacijos

Mirus JONUI PECIUKENUI, gilia užuojautą reiškiamo sūnui ALOYZUI, giminėms ir artimiesiems.
„Pirmyn į komunizmą“ kolūkio kolūkiečiai

ELEONORAI TELKSNIENEI ir MILDAI TELKSNIYTEI Tegų nuosirdžius užuojautos žodžiais paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam vyrui ir tėvui.
Baušiai, Pagaliai, Geniai, Karveliai

Gilaus liūdesio valandą, mylimai mamytei mirus, nuosirdžiai užjaučiame MARYTĘ JUSKIENĘ ir liūdimę kartų.
Graziai, Stražinskienė, Samuliai, Rimkai

MERKIŲ SEIMAI Nepaguodžiamo liūdesio valandą, mirus mylimai dukrelei LORETAI, nuosirdžią užuojautą reiškia
Svėdasų kolūkio Jaro brigados mechanizatoriai

Mirus KOSTANCIJAI VAICIULIENEI, reiškiamo gilia užuojautą velionės dukrai GENOVAI, sūnui ANTANUI ir artimiesiems.
„Pirmyn į komunizmą“ kolūkio kolūkiečiai

ANICETUI KATINUI Liūdesio valandą, mirus mylimai motinai, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.
Bendradarbiai

VANDAI ir RIMANTUI MERKIAMS Tegų nuosirdžius užuojautos žodžiais paguodžia Jus liūdesio valandą, staugia mirus mylimai dukrelei LORETAI.
Balčiūnai, Striukai, Stukai, Januliai

Reiškiamo nuosirdžią užuojautą LKP Anykščių rajono komiteto instruktoriui ALOYZUI PECIUKENUI, mirus mylimam tėvui.
Andrioniškio kolūkio pirminė partinė organizacija

RIMANTUI MERKIUI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai dukrelei LORETAI, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.
Svėdasų kolūkio Jaro brigados kolūkiečiai

MARYTEI JUSKIENEI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.
Vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ administracija ir profsąjunginė organizacija

Prenumeratorių žiniai

Primename, kad šių metų birželio 18 d. baigiasi prenumeratos pratęsimas 1981 metų II pusmečiui respublikinių ir rajoninių laikraščių.

Kas dar nepratęsė, paskubėkite juos pratęsti.

„Sąjunginės spaudos“ skyrius

Mirus seseriai, nuosirdžiai užjaučiame LIUDĄ ZVIRBLIENĘ.
Imbrasai, Maciukai, Rutkauskai, Kučiai, Laurikėnai

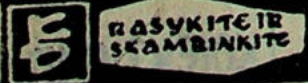
EUGENIJUI MISKINIUI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, reiškiamo nuosirdžią užuojautą.
Anykščių KMK profsąjunginė organizacija

Nuosirdžiausius užuojautos žodžius skiriame VANDAI MERKIENEI, jos mylimai dukrelei mirus.
Anykščių kooperatyvo darbuotojai

Mirus mylimai mamytei, nuosirdžiai užjaučiame KAZĘ RADZEVICIENĘ.
Anykščių MK administracija ir profsąjunginė organizacija

234930 Anykščiai. Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14 74 red. pavaduotojo 5-14 46, kelimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникшчяйского районного комитета КП Литвы и Аникшчяйского районного Совета народных депутатов (на латышском языке)

Rinko Panevėžio spaustuovės Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuovė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacinė mašina. Indeksas 87262. Išėjimo antrašdientais ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.250 Užsak. Nr. 942